

Veliko zanimanje za jesenski velesejem

Jesenska prireditev našega velesejma je dosegla že v prvih dneh nepričakovano velik uspeh

Ljubljana, 31. avgusta.

Da naš velesejem od leta do leta napreduje in da je že dosegel uspehe, kakršnih bi mu v naših razmerah pač ne mogli pripisovati, je splošno znano. Da nam bo prirediti tako bogato, lepo, zanimivo in vzorno organizirano razstavo, kakor jo vidimo zdaj v njegovih paviljonih, nismo pričakovali. Odkrito moramo priznati, da nas je letošnja jesenska prireditev našega velesejma, ki je v znamenju prekrasne tujsko-prometne razstave, razstave mest ter novodobnega gospodinjstva, izredno prijetno presenetila. Nepričakovani uspehi, ki so dosegli organizatorji te naše veleke razstave, priznavajo celo največji skeptiki in tudi ljudje, ki sicer radi na velesejmu marsikaj grajajo, so letos utihnili ali pa celo stopili med one, ki izrekajo jesenski velesejmski prireditve vse priznanje. Težko je priporočati javnosti povprečno prireditve, ki človeku ne more nuditi niti posebnega. Ce je pa prireditve tako lepa in zanimiva, kakor je »Ljubljana v jeseni«, je priporočanje odveč, saj se priporoča najbolj sama. O tem se bo prepričal vsak, kdo si ogleda razstavo na velesejmu.

Ljudje so morda že kar slutili, kako bodo so obloženi velesejmski paviljoni z zanimivimi in poučnimi delom stoterih maličnih rok in umnih glav, saj so včeraj takoj napolnili sejmische, da človek v paviljonih ni mnogo videl, če se je še tako prerival skozi množico posetnikov, ki jih je bilo med njimi zelo mnogo tudi iz zunanjih krajev. Včeraj je bil predzadnji dan v mesecu in človek bi misil, da se bo to močno poznamo posetu velesejmu. V resnicu je bil pa naval na sejmische tako velik, kakor da bi bili v začetku meseca. Stevilo posetni-

kov je znašalo včeraj najmanj 12.000. Mnoge je privabila krasna razstava perutin in kuncem, ki priča, da Slovenci tudi na tem polju zelo hitro in lepo napredujejo. Velika aktracija včerašnjega dne je bilo tekmovanje naših harmonikarjev, ki se ga je udeležilo okrog 70 tekmovalcev. Razdeljenje je bilo za okrog 10.000 Din daril. Vsi tekmovalci pa dobre naknadno še lepe diplome. Že včerašnji dan je pokazal, da bo zanimanje za letošnjo jesensko prireditve našega velesejma izredno veliko in da bo to gotovo tudi po posetu rekordna prireditve v Ljubljani.

Zanimivo in značilno je, da so se sklepale kupčije že včeraj, ko je bil velesejem komaj dobro otvoren. Splošno zanimanje vzbuja razstava ljubljanske in mariborske plinarne, ki sta že prodali več peči, likalnikov, stedilnikov itd. Tudi težka industrija že sklepa prve kupčije. Prodanih je bilo že nekaj mizarških strojev, velik čistilni aparat, cirkularna žaga itd. Začetek je torej proti pričakovanju zelo dober. Ves dan, posebno pa popoldne in zvečer je bilo sejmišče kakor mravljišče. Polno pestrega občinstva, ki kar ni moglo prehvaliti pojedinih razstav. Zvečer je bil naval na veleščni protor tako velik, da je zmanjkal vstopnic. Vreme je bilo ves dan ugodno, kar je tudi znatno pripomoglo, da je dosegel velesejem že v prvih dveh dneh uspeh, kakršnega menda ni imel še nobenega jesen.

G. nadzornik Humeck in njegova hčerka Stefanija priredita v paviljonu G zanimiva predavanja o pripravljanju presne zelenjave za uživanje. Predavanja bodo danes, jutri in v sredo ob 16., na kar opazimo posebno gospodinje, kuharice in kuharje.

Se danes se nekateri posmehujejo možu, ki se bavi z gospodinjskimi posli, ne da bi bil k temu primoran po svojem poklicu. Posmehujejo se mu moški, pa tudi ženske. Te še najbolj, zakaj moški se v kuhanji in gospodinjstvu prav nič ne spozna. Kakor iz maščevanja, da mu svet ovira ta čisto prirodni gon — »štefnanje po lončku« — si je mož ustvaril naziranje, da je žensko delo v hiši in pri ognjišču ponizevalno, manj vredno in se zato spraviti mož ne sme zanimati zanjo. O kuhanji govori mož kvečjemu le takrat, ko dela na njen račun dovrte — če je dobre volje, ali da stresa nanjo jezo, če je siten in slab razpoložen.

Obema, možu in ženi, nedostaje stvarnega razumevanja za domače delo; ko viđi žena, kako podcenjuje mož neno delo, jo to še bolj potruje v sodbi, naj se mož ne meša v stvari, ki se ga ne tiče.

Do zadnjih časov je bil moški svet mnjenja, da človek, ki se ne udejstvuje poklicu, ne more imeti lastnosti, ki bi mogle vzбудiti uvaževanje. Žena, ki je bila samo gospodinja, je bila izven kuhanje nista, zato gospodinjstvo ni bilo poklic. Moški so pač lahko kuharji, čistilci oken, lastniki pralnic, pomivalci in celo čistilci pribora, ženski krojači, notranji arhitekti, opravljajo lahko katerokoli domač delo kot poklicno, plačano delo. Nihče jih ni radi tega smatral za manj vredne — toda kdo bi si bil mogel misliti »pravega« moža, ki bi pomagal pri hišnem delu svoji materi in ženi! Saj so pa tudi matere in žene same vzgojile moškega tako, da je povsem dostopno, ko stoji mož pred materto in ženo, drži roke v žepu in mirno gleda, kako se ona trudi z delom. No, ta vzgoja se je moških dobre prijela in hlačni žepi so tako zapeljivi!

Ne bilo bi prav, če bi trdili, da je v vsaki hiši tako, marsikje je res že bolje. Danes tudi može uvidevajo, da je žensko gospodinjsko delo tudi delo in pridobivanje, trejer resen poklic. Žal, da se prevladuje splošno menjenje o manjvrednosti domačega dela in smo še vedno priča žlostnim posledicam tega predsodkov.

Žena sama je bila dolgo prepirčana, da je delo v kuhanji in hiši ponizevalno, čeprav neobhodno potrebno, pa je tudi sama izgubila veselje do njega. Čim bolj je prodiral v poklice in delo, ki je veljalo kot območje moža, tem težje in niže se ji je zdelo ukvarjanje z gospodinjstvom. Saj so celo še dane primeri, ko je žena ponosna, da se čim manj razume na gospodinjstvo!

Pri ženi starega kova je bilo drugače. Znala si je obvarovati prepirčanje, da »žena spada v dom«. Zato pa se je zaprla v kraljestvo svoje kuhanje in se ni brigala za napredek v svetu. Prav nič ni hotela slišati o higijenskih, gospodarskih in tehničnih pridobitvah, ki bi bile lahko olajšale in dvigvale njen delo. Most med njo in zunanjim svetom je bil mož, ki pa ni imel pojma o gospodinjskih skrbeh in se tudi ni hotel zanimati zanjo. Tako sta živila v dobi starega, nemotenega gospodinjstva dva življenjska kruga drug poleg drugega, ločil ju je debel zid čestitljivih predsodkov. Zunaj se je razvijala tehnika, gospodarstvo, industrija in si postavljala vedno nove cilje; ni se jih pa niti sanjalo, koliko dobrega bi lahko storila z umno prenovitvijo gospodinjstva — saj

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

13

Priznanje prof. dr. Samcu

Ljubljana, 31. avgusta
Ob 50 letnici vseučil. profesorja dr. Samca Maksa je prinesel zmanjstveni zbornik »Arhiv za hemiju in farmacijo«, ki izhaja v Zagrebu kot glasilo Jugoslovenskega društva kemikov, včlanov, med njimi članek vseučil. profes. dr. Wolfganga Paulija, direktorja instituta za medicinsko kemijo na dunajskem vseučilišču. Iz teh člankov je razviden veliki pomen ljubljanskega vseučiliškega profes. dr. Sameca za razvoj in nova odkritja kemije. Samec je evropska kapaciteta in tehnologija.

stveni stroki. V Ljubljani deluje od 1. 1919 in ima svoj laboratorij v podprtih ljubljanski realki. Tam — pod zemljo — je po dobro premišljenem načrtu adaptiral kletne prostore, tako da so se v njih že marca 1920 začele vaje iz kvalitativne analize. Vse detajle adaptacije je prof. Samec sam nadziral, sam napravil načrte, izvrševal nabave, osnoval učni načrt, organiziral praktikume, sestavil terminologijo, obenem pa na vseučilišču predaval. Iz njegovega instituta je prislo doslej že 70 diplomiranih inženjerjev kemije, 8 diplomiranih kemikov filozofov, 8 doktorjev tehničnih nauk in 6 doktorjev filozofije. Prof. Samec je danes specialist za kaloидno kemijo škroba, a ima obenem živo razumevanje za vse ostale stroke čiste in uporabljane kemije ter daje dragocene navete iz vsakega področja kemije. Bayi pa se tudi z metereologijo, ima veliko ljubezen za muziko in klasično literaturo ter je nadušen hribolazar.

Ljubljanski vseučiliški profesor dr. Samec uživa največji ugled v znanstvenem svetu, a našim merodajnim faktorjem menda to ni znano. Ker ako bi jim bilo znano, bi menda ne dovoljevali, da eden največji naših znanstvenikov izgublja svoje zdravje v mračnih in zatolih kletnih prostorih. Ceprav je prof. Samec silajno dokazal, da je mogoče naučno ustvarjati celo v prostorih, namenjenih za drva in premog, vendar naša vest in človekoljube ne smeta dovoljevati, da se uničujejo v kletenem ozračju eden naših najbolj odličnih univerzitetnih profesorjev, njegovi sodelavci in akademiki.

»Arhiv« torej piše: »Uverjeno smo, da govorimo iz duše vseh naš kemikov, aka izjavljamo, da to stanje ne sme več nadalje trajati. Ako se je našlo denarja za mnogoštevilne ostale naše bogato urejene znanstvene institute, se mora najti denar tudi za Samca, tem boj, ker je s svojim dosedanjim delom že dal polno jamstvo, da prisne vloženi kapital obilo ploda.«

V Samčevih senzacionalnih razkrivilih in doganjih na polju kemije poročajo člani v omenjenem »Arhivu«, letniku V., št. 4. v hrvatskem in nemškem jeziku.

Dr. phil. Maksimiljan Samec je bil rojen 27. junija 1881 v Kamniku. Gimnazijo je dovršil v Ljubljani, visokošolske študije pa na Dunaju, kjer je promoviral in napravil izpit za srednješolskega profesorja. Od novembra 1904 do aprila 1905 je bil asistent na metereološkem zavodu na Dunaju, potem je na nastopil službo na dunajskih realkah, kjer je postal leta 1908 definitivni profesor. Leta 1919 je izstopil iz službe in bil dodeljen državnemu realki v Ljubljani. Še istega leta je postal redni vseučiliški profesor na tehnični fakulteti v Ljubljani. Med vojno je služil pri vojakih in sicer prvo leto pri pehoti, potem je bil pa dodeljen kot metereolog in opazovalec letalstvu. Slednji je služil kot kemik v vojnem ministru. O plodonosnem znanstvenem delovanju prof. dr. Sameca priča že samo dejstvo, da je napisal doslej nad 40 znanstvenih del.

Na dijaškem sejmu

Ljubljana, 31. avgusta
September se bliža in z njim začetek šolskega leta. Studenti in študentke se vračajo v Ljubljano, polne so jih ulice in trgovine s šolskimi potrebskim. Tudi po Šolah je bilo danes živahno, ker se je vršilo vpisovanje.

Pred Mestnim domom je zdaj tradicionalni dijaški sejem. Sami mlajši študenti od prve do pete. Glasno ponujajo knjige, kupujejo, se prepričajo in »glighajo«.

— Sturmova vadnica za dva kovača, pomuja kodrolas dijak. »Nova izdaja in poncen!« — To je špeh, ni vredna kovača, ugovarja kupec. Kmalu se zbere okrog obeh skupin drugih eni se zavzemajo za prodajalca, češ da gre res za »špeh«. Dva menda pritrjujeta kupcu iz konkurenčnih razlogov, kajti pod pazduhu tudi tiščita »Sturmova vadnica«.

Kodrolasi dijak ju grozeče pogleda in zagodnja, naj mu ne hodita v zelnik. Kup-

čija je končno sklenjena, vadnica gre za 15 din in obe stranki sta zadovoljni.

Med dijaki je tudi mnogo prekupčevalcev. Ti kupujejo knjige pod ceno, da jih dražje prodajajo. Danes kupčija ni bila posebno dobra, menda tudi dijaki občutijo, da je zadnjega.

Pevska župa bratov Ipavcev ustanovljena

Maribor, 30. avgusta.

Po prizadevanju uvidevnih mariborskih pevskih voditeljev se je vršil v soboto v najlepši slogi in bratski pevski vzajemnosti ustanovni občni zbor pевске župe bratov Ipavcev Južno slovenskega pevačkega Saveza. Hubadova župa je torej dobila vredno posestrimo. Ob 18. je otvoril ustanovni občni zbor pevovodja mariborske Glasbene Matice in skladatelj g. prof. Vasilij Mirk s toplim pozdravom na zastopnike pevskega zborov Glasbene Matice iz Maribora, dalje pevskih društva »Drava«, »Maribor« in »Jadrana«, Celjskega pevskoga društva v Olijki iz Celja, ter pevskega društva »Lira« iz Radovljice in iz Ljubljane.

Iz Braslovč nam poročajo, da je včerajšnjo nedeljo ob 2. zjutraj zločinec, ki zadne čase neti požare v braslovški okolici, začpal veliki kozolec posestnika in gostilničarja Antona Rudla v Podvrhu. Ogenj je bil zaradi obilne krme velikanski. Ko so bili gasilci pri gašenju, se je vnel že drugi kozolec, last posestnika Ivana Blatnika. Tuji so bili rešitev mogoča. Škode je skupno okrog 40.000 din.

stveni stroki. V Ljubljani deluje od 1. 1919 in ima svoj laboratorij v podprtih ljubljanski realki. Tam — pod zemljo — je po dobro premišljenem načrtu adaptiral kletne prostore, tako da so se v njih že marca 1920 začele vaje iz kvalitativne analize. Vse detajle adaptacije je prof. Samec sam nadziral, sam napravil načrte, izvrševal nabave, osnoval učni načrt, organiziral praktikume, sestavil terminologijo, obenem pa na vseučilišču predaval. Iz njegovega instituta je prislo doslej že 70 diplomiranih inženjerjev kemije, 8 diplomiranih kemikov filozofov, 8 doktorjev tehničnih nauk in 6 doktorjev filozofije. Prof. Samec je danes specialist za kaloидno kemijo škroba, a ima obenem živo razumevanje za vse ostale stroke čiste in uporabljane kemije ter daje dragocene navete iz vsakega področja kemije. Bayi pa se tudi z metereologijo, ima veliko ljubezen za muziko in klasično literaturo ter je nadušen hribolazar.

Pri slučajnostih se je izrekla marsikata pametna beseda in se je po dveurnem lepem zborovanju predsednik g. prof. Mirk iskreno zahvalil zborovalem za njihovo razumevanje ter jih pozval na složno nadaljnje delo.

Oblečemo Vas elegantno od nog do glave za mal denar zelo ugodno. — Tudi na obroke!

A. PRESKER

Ljubljana, Sv. Petra c. 14

Nesreče in nezgode

Ljubljana, 31. avgusta.

Včeraj in dani so v ljubljansko bolnično zopet prepeljali več žrtev raznih prometnih nesreč, od katerih je ena že podlegla poškodbam, v bolniču je pa moralno tudi več žrtev junakov noža.

SMRTNA NESREČA NA KAMNIKI PROGI

V soboto proti večeru se je kamniški projti blizu tržnice postajale pripeljati težka prometna nesreča. Iz Ljubljane se je vracal z dela 51-letni Matevž Juhant v Komend 35. Blizu tržnice postajale mu je prvozil na sproti tovorni vlak, kateremu se je sicer pravočasno umaknil in stopil na drugi tir, nesreča je pa hotela, da je istočasno privožil tudi večerni kamniški vlak iz Ljubljane. Lokomotiva je zagrabila nesrečnega delavca in mu zmečkal levo nogo. Z vlakom se je slučajno vozil zdravnik dr. Šare, ki je izstopil in nudil ponesrečenemu prvo pomoč. Juhanta so prepeljali v ljubljansko bolnično, kjer so ugotovili komplikirano frakturo na nogi, več rano na glavi in notranje poškodbe. Juhant je bil izredno slab. Zdravnik so se na vse načine trudili, da bi mu rešili življenje, pa je bil ves njihov trud zmanjšan. Včeraj okrog 15. je nesrečni delavec v poškodbam podlegel. Pokojni Juhant je bil ozemljen in oči treh nepreskrbljenih otrok.

MOTOCIKLIST POVOZIL DEKLICO

V Velikih Laščah je postala včeraj žrtev brezobzirnega motociklista 5-letna zidarjeva hčerka Frančinka Rupertova. Deklico se je igrala z otroci sredi trga, ko je po hotelu čez cesto je nenadoma pridrel neki motociklist in jo podrl. Deklico se za žrtev ni zmenil in je drvel naprej. Deklico so morali prepeljati v bolnično, kjer so ugotovili notranje poškodbe, najbrž ima tudi zlomljene več reber. Otrokova mati je povedala, da je motociklist kot vihra drvel po trgu. Orožniki ga zasledujejo.

Z NOZI IN LOPATO.

Samo še danes ob 4., 1/2. 8. in 9 1/4 zvečer
se lahko imenitno zabavate in od srca nasmejete v
Če diplomati ljubijo ...
Svetislav Petrovič, Liane Haid, Georg Aleksander

Kot dopolnilo: Prestolonaslednik Peter ter kraljevič Tomislav in Andrej pri zimskem sportu na Bledu.

Telefon 2124.

ELITNI KINO MATICA

Dnevne vesti

Iz Ljubljane

— Cetrtinska vožnja za odkritje spomenika kralju Petru v Ljubljani dovoljena za vso državo. Z odlokom ministra za protest M. S. št. 22.219-31 je veljavnost četrtnice vožnje na odkritje spomenika kralju Petru I. Velikemu Osvoboditelju v Ljubljani podaljšana na dneve od včetega 4. do včetega 10. septembra in je razširjena na vso državo. Potniki kupijo na odhodnih postajah polovične karte do Ljubljane in sicer le na podlagi legitimacij, ki jih izdaja odbor za postavitev spomenika kralju Petru I. Velikemu Osvoboditelju v Ljubljani. Kongresni trg št. 1. Polovične vozne karte veljajo za povratek le, če potrdi odbor na železniški legitimaciji, da se je dotičnik udeležil svečanosti odkritja v Ljubljani. Legitimacije izdaja odbor proti plačilu 2 Din za vsako in povračila poštini stroškov. Priprava se, da občine ali pa potovalne pisarne Putnika za svoj okoliš zberejo prijave interesentov in po možnosti brzajoči odboru potrebno število legitimacij, ki jih bo poslal po povzetju. Vrnjene legitimacije se ne bodo obračunale.

— Razpisane zdravniške službe. Banska uprava primorske banovine razpisuje pri banovinskih bolnicah v Žemuniku mesto upravnika in mesto sekundarnega zdravnika. Banska uprava drinske banovine pa razpisuje dve mesti sekundarnih zdravnikov in sicer na kirurgičnem in internem oddelku bolnice v Sremski Mitrovici. Prošnje je treba vložiti do 24. t. m.

— Za mrtve proglašeni. Deželno sodišče v Ljubljani je uvedlo postopanje, da se proglaše za mrtve kočar z Žirovskega vrha Jože Paličar, krojač iz Vesce Janez Černičev, Josip Novak iz Velike Ligojne in Janez Peterlinj iz Žirov. Vsi so odsili v začetku vojne na bojišče, pa se niso vrnili.

— Direktori vagoni na nekaterih progah ustavljeni. Zagrebška železniška direkcija objavlja, da so direktori vagoni pri nekaterih mednarodnih vlakih začasno ustavljeni. Tako je ustavljen direktori wagon na prog: Berlin - Split pri brzolivkah št. 9-1102 in 1001-2 in sicer od 12. avgusta. Vlak 9-1002 odhaja iz Jesenice ob 15.35 in prihaja v Split ob 7.35, vlak 1001-10 pa odhaja iz Splita ob 20.27 in prihaja na Jesenice ob 12.28.

— Naši delaveci za Bat'ko. V nedeljo se je vršilo v Beogradu zborovanje v čevljarski industriji zaposlenih dleavcev, na kateri pravijo, da se vodi zadnje čase proti Bat'ki grda kampanja. Jugoslovenska sekacija v čevljarski industriji zaposlenih delavcev je sklenila sklicati 20. septembra kongres vseh v tej stroki zaposlenih delavcev v naši državi, ki naj pokaže vsa pota začeti in razvoja domače čevljarske industrije in gospodarstva vobče. Tomažu Bat'ki je bila poslana zborovanje brzjavka, v kateri je rečeno, da udeleženci zborovanja so glasno odobravajo in pozdravljajo njegovo akcijo ter pričakujejo, da ga bodo čimprej videli v Jugoslaviji.

— Skupščina Cyril - Metodove družbe se vrši dne 13. septembra v Laškem. Polovična vožnja po železničnih dovoljena. Vsak udeleženc kupi pri vstopu celo karto, jo da žigostati in jo obdrži za vrnitev. Legitimacijo dobi vsak udeleženc na skupščini.

— Kupuje šolske zvezke v korist Jadranske Straže, ki jih je zažela znana narodna trvdka I. Tičar v Ljubljani, Šenbergova ulica. Podpirajte domorodne cilje Jadranske Straže z obilnim nakupovanjem teh šolskih zvezkov.

— Popravek. V sobotno poročilo o otvoritvi jesenske prireditve našega velesejma se je vrnili neživlja pomota, ki so jo pa čitatelji itak že sami popravili, ker pri nas paže že vsakdo ve, da g. dr. Flieder ni češkoslovaški konzul, temveč poslanik na nemšem dvoru.

— Smrtna kosa. V Trbovljah je umrla vdova poslovodje TPD ga. Marija Tora, vzorčna žena, ki ni nikoli skrivala svojega narodnega in naprednega preprčanja. Nenežne zemške ostanke položje k včemenu počitku iutri ob 17. na domačem pokopališču. Blag ji spomin! Težko prizadeti rodbini iskreno sožalje!

— Nalezljive bolezni v dravski banovini. Od 8. do 14. t. m. je bilo v dravski banovini 36 primerov tifuznih bolezni, 40 griže, 88 škrlatine, 17 ošpic, 80 davice, 11 dušljivega kašja, 24 šena, 9 krčevite odrevnečnosti, 2 nalezljivega vnetja možganov, 2 otročniške vrčnice, 1 koz in 1 vnetja hrbeničnega mozga.

— Vreme. Vremenska napoved nam oheata nestanovitno vreme. Včeraj je bilo v naši državi večinoma nekoliko oblačno, v splošnem pa lepo vreme. Najvišja temperatura je znašala v Skoplju 30.2, v Splitu 29.4, v Sarajevu 28.4, v Beogradu 25.9, v Zagrebu 25.6, v Ljubljani 24.8, v Mariboru 19.2. — Davi je kazal barometer v Ljubljani 760.3, temperatura je znašala 15.8.

— Obledene obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna JOS. REICH.

Kranj 34; Ana Boitežar, 40 let, žena delavca, Tacen; Karol Polšak, 52 let, dñinar. Golobinjek pri Brežicah: Anton Zemljak, 70 let, čevljari. Crešnjevec.

— li Društvo brivskih in frizerskih pomočnikov (pomočnic) ima jutri sestank »Delavski zbornici, Miklošičeva cesta, 434n

— li Splošna maloželezniška družba sporoča, da bo od 1. septembra zgostila avtobusni promet na proggi od kavarne Evropa do Stadiona, oziroma do železniškega prelaza na Dunajski cesti ob Posavski ulici tako, da bodo vozili avtobusi na tem delu Dunajske ceste vsake četrt ure, oziroma ob naiprometnejših urah celo vsakih 7 minut. Točen voznji red je nabit na vseh postajališčih. Vozni red na Ježico, oziroma Črnivec ostane neizpremenjen. Obenem z zgostitvijo prometa je znala družba tudi cene in sicer tako, da se plača v delavnikih za vožnjo od kavarne Evropa do železniškega prelaza ob Posavski ulici 1 Din, dočim ostanejo cene za ostalo proggi in ob nedeljah in praznikih neizpremenjene.

— li Pevski zbor ljubljanske Glasbene Matice prične v torek 1. septembra letošnjo sezono z vajo - sestankom mešanega zborja ob 20. uri. Zaradi nujnih nastopov naj pridejo vsi lanski pevci polnoštevilno. Novi pevci se letos ne sprejemajo. V pondeljek 31. avgusta ob 20. seja odbora in reditljevjev znamenitosti.

— li Zobni zdravnik Specjalist med. univ. dr. LOJZE BRENCIČ v Ljubljani, Marijin trg 3 ordinira zopet redno.

Telefon 2782

— li Nuilen poziv naši javnosti! Naši izseljeni v Nemčiji zelo ogrešajo našega čtiva. Neprestano se obračajo na nas s prosinjo, da jim preskrbimo nekaj slovenskih knjig in not. Ker je sedaj orlik, da jim pošljemo po izletnikih knjige, vladimo našo javnost, nai darjuje prečitane knjige in note. Vsaka slovenska knjiga in nota je dobrodošla. Darovalatelje prosimo, da dostavijo vsai do 2. septembra knjige v tainištvo Narodne strokovne zveze v Ljubljani, palaca Delavske zbornice, vogalini vhod na Miklošičeve ceste. II. nadstropje. Zadostuje pa tudi dopisnica darovalatelja, na katere pošljemo knjige iskat sami. Vse one, ki ljubijo naše izseljenice vrošimo na imenitno do kralja, domovine in države sodelovali! — Zupan in mestni načelnik dr. Dinko Puc.

— li Redna seja občinske uprave. V sredo 2. septembra ob 17. se bo vršila redna seja občinske uprave ljubljanske. Na dnevnem redu so poleg naznani predsedstva, poročila finančne odseka o nakupu hiše na Krekovem trgu št. 10, o kreditu za nakup mask proti strupenim plinom za poklicne gasilice, poročila gradbenega odseka med drugim o razvrstitvi nekaterih zemljišč za regulacijo Malega grabna in poročila personalno-pravnega odseka. Javni bo sledil tajna seja.

Vesela dunajska dekleta

Pridejo!

— Razstava naših umetnic. Razstava kluba likovnih umetnic je bila včeraj svetano otvorenja in vzbudila splošno pozornost. Otvorite se, da udeležili mnogi odlični predstavniki naše javnosti in skoraj vsi naši umetniki. Pred oficijelno otvoritvijo je izpregorovila ga Antica Zupanec - Sodnikova, ki je pozdravila pokroviteljico, častno dvorno damego Franjo Tavčarjevo, se ji iskreno zahvalila za naklonjenost ter jo prosila, naj sporoči najvadnejše pozdrene naših umetnic kralju, kraljici in vsemu kraljevskemu domu. Gospa Franja Tavčarjeva se je spomnila kralja in kraljice ter vsega kraljevskega doma in otvorila razstavo, ki so si jo odlični udeleženci v vseh sklepam zanimanjem ogledali.

— li Naš nebotičnik postaja vedno večja zanimanja, saj je dosegel že osmo nadstropje, ki ga betonirajo ter dni. Prihodnji teden ga bodo najbrž dvignili do desetega nadstropja, če bo vreme tako ugodo. Pretekli teden jih je vreme tako oviral, da je zdaj stavba nižja za eno nadstropje, dočim bi sicer betonirali že deveto nadstropje. Ce so šlo vse gladko, bo nebotičnik septembra pod stroho.

— li Gg. predsednik in povevodjem ljubljanskih moških zborov! Ponovno vas prosimo, da s svojimi pevci do petka naščitirate F. S. Vilharjevo »Naša zvezda«, dr. B. Lipavčev »Domovinu«, E. Adamčevič »Molitve in »Bože pravde« (unisono). Za prvi dve skladbi se vrši vaja v petek 4. septembra zvezcer ob 20. uri v dvorani Glasbene Matice, za drugi dve, pri katerih so delavci tudi priglašeni izvenljubljanske zbori pa v nedeljo, točno ob 9. zjutraj na dvorišču reakice (Vogovska ulica). Razdelitev legitimacij! Važno! — Uprava Huberde župe JPS.

— li Christofor učni zavod, Ljubljana, najstarejša, najbolje obiskovana privatna šola, vpišuje še zadnji mesec september dnevno na Domobranci cesti 7. — Vsakokratno javne stenografske in strojepsne tekmne. Prilika za prilaganje nemškega jezika in nemške stenografske. — Vpisnina 20 Din. Solnčna nizka, revni gojenici popust. — Solnčno leto pričen 1. oktobra. 433n

— li Umrl so v Ljubljani od 23. do 29. t. m.: Marica Breskvar, hči posestnika, 3 mesece, Trnovska ulica 4; Josip Hribar, zasebnik, 75 let, Japljeva ulica 2; Ana Podgorčaj, vdova železničarja, 69 let, Resljeva cesta 11; Ivana Hlebš, 42 let, žena posestnika, 54; Ana Bamlič, Šiljija, 20 let, Kolodvorska ulica 31. — V ljubljanskih bolnicah so umrli: Albin Črček, 24 let, tehniški priravnik, Moste, Ljubljanska cesta; Marija Čaba, roj. Dremšak, 82 let, posrečnica, Poljanski nasič 3; Veronika Jenko, hči delavke, 1 dan, Vič; Terezija Grom, 33 let, delavka, Staro Vrhnika; Peter Peterlin, 20 let, mesarski pomočnik, Krimnik 48; Ivan Zajc, 4 mesece, sim zidarja, Sv. Valburga - Smlednik; Hojan Polanc, 4 mesece, sin rudaria, Hrastnik; Alojzija Klančar, 3 dni, hči delavka, Podpec 21; Julka Kraševac, 20 let, delavka,

— li Zalost med splošnim veseljem. Velesejem je privabil v Tivoli razne atrakcije, med njimi tudi vrtljak, ki posnema morske valove, in pa nekakšno cirkusko fokus pokusčino, ki zna privabiti mnogo radovalcev, ker se sodelujejo že tako oblečeno, da jih morajo ljudje opaziti, poleg tega pa še na vse pretege kriče. Vrtljak in šotor prijem 3; Veronika Jenko, hči delavke, 1 dan, Vič; Terezija Grom, 33 let, delavka, Staro Vrhnika; Peter Peterlin, 20 let, mesarski pomočnik, Krimnik 48; Ivan Zajc, 4 mesece, sim zidarja, Sv. Valburga - Smlednik; Hojan Polanc, 4 mesece, sin rudaria, Hrastnik; Alojzija Klančar, 3 dni, hči delavka, Podpec 21; Julka Kraševac, 20 let, delavka,

bi se hoteli na njem zavreti. Domačin je pač domaćin, kričati noč, ker je preveč skromen, kriče godbe tudi nima, ker je ne more najeti, in tako svojim vrtljakom sameva, dasi bi v polni meri zasluzek. Govorno ima v vsakem pogledu prednost pred

vsiljivimi tuji, saj je njegov vrtljak mnogo boljši kakor so oni, ki jih pripeljejo tuji. Človeku se v duo duše smili ta rewe ki si na vse načine prizadeva priti do vsak danega kruha, pa mu ga odjeda kriča tuja konkurenca.

Cel gozd senzacij

Kar trije Strohschneiderji — Izredno velik poset jesenske prireditve velesejma

Ljubljana, 31. avgusta

Ljubljana je na nogah. Vstajenje obhaja po dolgem postu — pasjih dneh, srečno je prestala obligirati dremče, vročino ter pridadajoče sezone. Dočim si prej našel lažje dlako v jajcu kot ujel senzacijo, nas zdaj slednje kar duše. Vse je pa prišlo kot strela in jasnega in se zdaj ne moremo v tem gozdu senzacij niti orientirati. Kot pravi rek, da se obravljajo zgodovina, se ponavljajo v Ljubljani veliki dnevi, toda zrazilko in različno.

Lani smo imeli n. pr. le enega Strohschneiderja, dočim imamo letos kar tri. Povrh tega so pa še naše gore listi, malo da ne ljubljanske srajce. Že zaradi njih bi bilo treba pošteno pomočiti pero, da bi tekočilo črnilo daleč v širini svet ter mu razodelo, kakšni vražji tiči smo, mi Janezi, Franceti in Jurji ter da zmorenje vse, bilo karkoli. Kmalu se bomo povsem osamosvojili ter bomo vsemu svetu pokazali figo. Pomislite, kako krasno napredujemo, saj se ne postavljamo te dni s pravim ljubljanskim velesejmom, z razstavo svojih slavnih mest, z letovišči, zdravilišči, s skrinjami in z maršicami, česar večina doslej še niti sama ni poznala, temveč tudi s slovenskim filmom in, kot rečeno, da domoči akrobati niso od muh. Se pravni, naenkrat smo zrasli iz muhe v sponi, Rožnili se je prevelj v Triglav, Ljubljana je prekosila samo sebe, no, in ker smo baš pri akrobati, je treba zbrat, da je Ježica prekosila Ljubljano.

O akrobati je treba reči, da so učenci prekosili učitelja, Strohschneiderja, in da so senzacije v Vegovi ulici izmed največjih teh dni. Vsak večer se zgrinjajo tu nepregledne množice vernih gledalcev, ker misljijo, da so akrobati Strohschneiderji in jim ne pride niti na misel, da so zavladali zraku naši Poševi.

Mnogo besed zasuši tudi velesejem. Celo Eliji simpatizira z njim, vreme je bilo včeraj izredno lepo v primeri z vremenom ljubljanskih nedelj. Še celo poletna vročina je povrnila, čeprav so bili zadnji čas že hladni jesenski dnevi. Gotovo bi bila zopet polna kopališča, če bi ljudi povsem ne zbolele nešteht senzacije, da se niso mogli umiriti ter so nervozno tekali ves dan po mestu, hoteli so videti vse ter prisostovati vsemu. Kot rečeno, Ljubljana je bila vse na nogah, ulice živahne kot ob največjih dogodkih, meščani so ostali doma, nihče ni

sili v avtobuse ter iz mesta, pač pa je prihajalo v mesto ves dan nešteht ljudi od vseh vetrov.

Kako tudi ne! Na velesejmu so vlačili naši harmonikarji mehove — v resnici za stave ter je že njih tekmovanje privleklo v Ljubljano le številno čestilcev harmonikarjev. In če bi bil na velesejmu le tobogan, bi že sam privabil dovolj ljudi. Toda bilo je senzacij še zunanj velesejma, na vsakem koraku si lahko naletel nano v Tivoli, kot na kupe odpadkov in papirja, ki so se kupili pri Lattermannovem drevorednu. Baje je bila tudi umetnostna razstava primerno obiskana, čeprav se zdi Jakopičev paviljon našemu občinstvu preveč pod roke, umetnost pa prepričuje v vseh pogledih le umetnikom, ker se ne morejo povrh vsega ukvarjati še z njim.

Mimogrede rečeno, na koncu meseca smo, vendar se ni datum včeraj prav nič poznal na velesejmu in ne drugod. Zdi se, da ni bilo pri

Emilia Gaborius:

Vampirji v elemesta

Roman

Če je nova gospa de Chantemille tako prigovarjala Andreu, naj večerja z njima, je storila to z edinim namenom očarati ga. Najprej mu je pokazala svojo služinčad, kuharico in sobarico. Potem si je moral Andre ogledati vse stanovanje. Kar se je zaslusal iz predsoobe močan ropot.

— Ah, to so moji gostje, — je pripomnil Gaston in jim hitel naproti.

Andre se je čudil, Roza je bila pa s tem počaščena in njena ošabnost se je še povzela.

— Kakor vidite, sem zapustila Paulino, — je dejala smeje. — Bil je dolgočasen in siromašen tako, da mi niti kruha ni mogel kupiti.

— On?... Kaj se šalite? Baš danes je bil pri meni in zatrejval mi je, da zaškrži dvanaest tisoč frankov na leto.

Recite dvanaest tisoč starih žebjev! K večjemu če bi... Kdo ve, česa je zmožen človek, ki sprejme od neznanih ljudi bankovec za petsto frankov... Območnik je, toda na obrazu ji je bilo napisano, da veše marikaj. Mladi Gandel je pa ta ča sprejemal in predstavljal svoje goste.

X.

Če vpraša kdo gospoda Mascarota, kaj je potrebnlo človeku, da v življenju kaj doseže, odgovori vedno:

— Delavnost, delavnost in še enkrat delavnost.

Zato je bil takoj drugi dan po svojem posetu v palači grofa Mussidana že o pol osmih zjutraj v pisarni in je pridno delal.

Vso pozornost je posvetil urejevanju listkov, ki se je bil Paul tako zanimal za nje.

Nekdo je potkal na vrata. Na pragu se je pojavil Beaumarchef

— To je neverjetno! — je vzklikanil bivši podčastnik takoj na pragu. — Naročili ste mi, naj dopolnim aktu mlađega Gastona de Gandelu!

— No in?

— No, — rada sem pač poučena o zadevah ljudi, ki jih služim. No torej, govorila sta o nekem gospodu, ki ga je milostiva nekoč poznala in ki je prijatelj tistega visokega črnolasega, a imenuje se... čakajte no... imenuje se...

— Paul Violaine, — je dejal Mascarot.

— Kaj, vi ga poznate? — se je začudila kuharica.

— Mi v svojem poklicu poznamo marsikoga, — je odgovoril posredovalsko.

— Ali ste si zapomnili ime visokega, črnolasega gospoda? — je vprašal.

— Ne, nisem si ga zapomnila... To da drugi so ga nazivali umetnik.

To pa Mascarotu ni zadostovalo in zato je vprašal z medenim glasom:

— Čujte, dragi dete, ali bi mi hoteli storiti veliko uslugo?

Ta čas je prišla kuharica, ponosna na to, da sme vstopiti v šefovo svetišče.

— No, dragi dete, ali ste s službo zadovoljni? — jo je vprašal.

— Seveda sem, gospod. Gospodčino Zoro de Chantemille poznam še od včeraj popoldne...

— To se pravi, da boste razumeli, to je njen novo ime...

— Zora je zelo lepa, — je dejal šef posredovalnice resno.

— Ah, res je zelo lepa in denar zna zapravljati, da je veselje! Lahko vam povem, da je veljala gospoda nad trideset tisoč frankov samo kolikor sem že videla in slišala.

— Kaj vraga!

— Oh, ta vam zna! In vse na up. Gospod de Gandelu nima niti vinjarja, kakor sem slišala, toda zdi se, da je njegov papači neizmerno bogat. Včeraj smo imeli prvo večerjo; no, to vam je bila večerja! Bilo je osem povabljenih in milostiva je bila edina ženska. Ah, kako imenitni in prijazni gospodje so bili to. Toda ob desetih so bili že vspijani. In veste, kaj so počeli potem?

Naročili so hišniku, naj pazi, da ne bo ničče hodil po dvorišču, in začeli so metati posodo skozi okno. Krožnike, kozarce, steklenice, vse je letelo ven.

Mascarot si je pridno popravljala očala.

— No, ali ste opazili še kaj zanimivega? — je vprašal.

— Seveda sem... Med povabljenimi je bil eden, ki je bil pravi madež vse družbe. Bil je mož visoke postave in črnih las, slabo običen. Govoril sploh ni in zdele se mi je, da se drugim v duhu posmehuje.

— No in potem?

— No in milostiva je videla samo njega. Ponujala mi je samo najboljše, kar je bilo na mizi. Po večerji, ko so začeli drugi igrati, se je on še dalje zavabal z milostivo, ker najbrž ni imel denarja, da bi kvartal.

— In veste, kaj sta govorila?

— No, — rada sem pač poučena o zadevah ljudi, ki jih služim. No torej, govorila sta o nekem gospodu, ki ga je milostiva nekoč poznala in ki je prijatelj tistega visokega črnolasega, a imenuje se... čakajte no... imenuje se...

— Paul Violaine, — je dejal Mascarot.

— Kaj, vi ga poznate? — se je začudila kuharica.

— Mi v svojem poklicu poznamo marsikoga, — je odgovoril posredovalsko.

— Ali ste si zapomnili ime visokega, črnolasega gospoda? — je vprašal.

— Ne, nisem si ga zapomnila... To da drugi so ga nazivali umetnik.

To pa Mascarotu ni zadostovalo in zato je vprašal z medenim glasom:

— Čujte, dragi dete, ali bi mi hoteli storiti veliko uslugo?

— Paul Violaine, — je dejal Mascarot.

— Kaj, vi ga poznate? — se je začudila kuharica.

— Mi v svojem poklicu poznamo marsikoga, — je odgovoril posredovalsko.

— Ali ste si zapomnili ime visokega, črnolasega gospoda? — je vprašal.

— Ne, nisem si ga zapomnila... To da drugi so ga nazivali umetnik.

To pa Mascarotu ni zadostovalo in zato je vprašal z medenim glasom:

— Čujte, dragi dete, ali bi mi hoteli storiti veliko uslugo?

— Paul Violaine, — je dejal Mascarot.

— Kaj, vi ga poznate? — se je začudila kuharica.

— Mi v svojem poklicu poznamo marsikoga, — je odgovoril posredovalsko.

— Ali ste si zapomnili ime visokega, črnolasega gospoda? — je vprašal.

— Ne, nisem si ga zapomnila... To da drugi so ga nazivali umetnik.

To pa Mascarotu ni zadostovalo in zato je vprašal z medenim glasom:

— Čujte, dragi dete, ali bi mi hoteli storiti veliko uslugo?

— Paul Violaine, — je dejal Mascarot.

— Kaj, vi ga poznate? — se je začudila kuharica.

— Mi v svojem poklicu poznamo marsikoga, — je odgovoril posredovalsko.

— Ali ste si zapomnili ime visokega, črnolasega gospoda? — je vprašal.

— Ne, nisem si ga zapomnila... To da drugi so ga nazivali umetnik.

To pa Mascarotu ni zadostovalo in zato je vprašal z medenim glasom:

— Čujte, dragi dete, ali bi mi hoteli storiti veliko uslugo?

— Paul Violaine, — je dejal Mascarot.

— Kaj, vi ga poznate? — se je začudila kuharica.

— Mi v svojem poklicu poznamo marsikoga, — je odgovoril posredovalsko.

— Ali ste si zapomnili ime visokega, črnolasega gospoda? — je vprašal.

— Ne, nisem si ga zapomnila... To da drugi so ga nazivali umetnik.

To pa Mascarotu ni zadostovalo in zato je vprašal z medenim glasom:

— Čujte, dragi dete, ali bi mi hoteli storiti veliko uslugo?

— Paul Violaine, — je dejal Mascarot.

— Kaj, vi ga poznate? — se je začudila kuharica.

— Mi v svojem poklicu poznamo marsikoga, — je odgovoril posredovalsko.

— Ali ste si zapomnili ime visokega, črnolasega gospoda? — je vprašal.

— Ne, nisem si ga zapomnila... To da drugi so ga nazivali umetnik.

To pa Mascarotu ni zadostovalo in zato je vprašal z medenim glasom:

— Čujte, dragi dete, ali bi mi hoteli storiti veliko uslugo?

— Paul Violaine, — je dejal Mascarot.

— Kaj, vi ga poznate? — se je začudila kuharica.

— Mi v svojem poklicu poznamo marsikoga, — je odgovoril posredovalsko.

— Ali ste si zapomnili ime visokega, črnolasega gospoda? — je vprašal.

— Ne, nisem si ga zapomnila... To da drugi so ga nazivali umetnik.

To pa Mascarotu ni zadostovalo in zato je vprašal z medenim glasom:

— Čujte, dragi dete, ali bi mi hoteli storiti veliko uslugo?

— Paul Violaine, — je dejal Mascarot.

— Kaj, vi ga poznate? — se je začudila kuharica.

— Mi v svojem poklicu poznamo marsikoga, — je odgovoril posredovalsko.

— Ali ste si zapomnili ime visokega, črnolasega gospoda? — je vprašal.

— Ne, nisem si ga zapomnila... To da drugi so ga nazivali umetnik.

To pa Mascarotu ni zadostovalo in zato je vprašal z medenim glasom:

— Čujte, dragi dete, ali bi mi hoteli storiti veliko uslugo?

— Paul Violaine, — je dejal Mascarot.

— Kaj, vi ga poznate? — se je začudila kuharica.

— Mi v svojem poklicu poznamo marsikoga, — je odgovoril posredovalsko.

— Ali ste si zapomnili ime visokega, črnolasega gospoda? — je vprašal.

— Ne, nisem si ga zapomnila... To da drugi so ga nazivali umetnik.

To pa Mascarotu ni zadostovalo in zato je vprašal z medenim glasom:

— Čujte, dragi dete, ali bi mi hoteli storiti veliko uslugo?

— Paul Violaine, — je dejal Mascarot.

— Kaj, vi ga poznate? — se je začudila kuharica.

— Mi v svojem poklicu poznamo marsikoga, — je odgovoril posredovalsko.

— Ali ste si zapomnili ime visokega, črnolasega gospoda? — je vprašal.

— Ne, nisem si ga zapomnila... To da drugi so ga nazivali umetnik.

To pa Mascarotu ni zadostovalo in zato je vprašal z medenim glasom:

— Čujte, dragi dete, ali bi mi hoteli storiti veliko uslugo?

— Paul Violaine, — je dejal Mascarot.

— Kaj, vi ga poznate? — se je začudila kuharica.

— Mi v svojem poklicu poznamo marsikoga, — je odgovoril posredovalsko.

— Ali ste si zapomnili ime visokega, črnolasega gospoda? — je vprašal.

— Ne, nisem si ga zapomnila... To da drugi so ga nazivali umetnik.

To pa Mascarotu ni zadostovalo in zato je vprašal z medenim glasom:

— Čujte, dragi dete, ali bi mi hoteli storiti veliko uslugo?

— Paul Violaine, — je dejal Mascarot.

— Kaj, vi ga poznate? — se je začudila kuharica.

— Mi v svojem poklicu poznamo marsikoga, — je odgovoril posredovalsko.

— Ali ste si zapomnili ime visokega, črnolasega gospoda? — je vprašal.

— Ne, nisem si ga zapomnila... To da drugi so ga nazivali umetnik.

To pa Mascarotu ni zadostovalo in zato je vprašal z medenim glasom:

— Čujte, dragi dete, ali bi mi hoteli storiti veliko uslugo